

Tallinna Ehituskool

Portfolio

Mööblirestauraatori eriala

Kalle Pällo

PS27

Juhendajad: Margus Sildre

2022

Sisukord

Sissejuhatus mööblirestauraatori eriala õpingutesse	3
Uusrokokoo tool	11
Kiiktool	18
Puhvetkapp	24
Funk stiilis tugitool	33
Praktika	46
Eneseanalüüs	48

Sissejuhatus mööblirestauraatori eriala õpingutesse

Moodul on läbitud.

Õppekava nimetus: MÖÖBLIRESTAURATOR

Õppekava läbimisel õpilane:

- 1) väärtustab restaauraatori kutseala ja arendab oma kutseoskusi;
- 2) parandab ja taastab puitmööblit (lauad, toolid jm.) ja polsterdatud mööblit (tugitoolid, diivanid jm) arvestades mööblieseme stiili ja väärtuskriteeriume;
- 3) dokumenteerib teostatud tööd nõuetekohaselt kasutades info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid;
- 4) arvestab tööde tegemisel mööblieseme otstarvet, selle terviklikkust ja väärtust ning tellija soovi;
- 5) järgib töö planeerimisel, töökoha ettevalmistamise, töö kestel ja töökoha korrastamisel töötervishoiu, töö- ja keskkonnanõudeid;
- 6) organiseerib iseseisvalt enda tööd, tuleb tööülesannete täitmisega toime erisugustes olukordades;
- 7) on avatud koostööle, arendab sotsiaalseid ja enesekohaseid pädevusi ning käitub vastastikust suhtlemist toetaval viisil.

Nõuded õpingute lõpetamiseks

Seejuures tuleb õpilasel demonstreerida õpingute käigus omandatud kompetentsust järgnevalt: 1.1.restaureerida puit mööblieseme (laud, tool, jm.) tõendamaks kutsestandardi kompetentsi B 2.2 saavutatust 1.2.tõendamiseks tuleb õppijal restaureerida polsterdatud mööblieseme (tugitool, diivan jm.) tõendamaks kutsestandardi kompetentsi B 2.3 „Polstri uuendamine“ saavutatust 1.3.iseseisvalt koostada ja nõuetekohaselt vormistada mööblieseme restaureerimisülesanne tõendamaks kutsestandardi kompetentside B 2.1 ja B 2.5 saavutatust 1.4.teha kokkuvõtte tööprotsessi(de)st ja esitleda seda kaasõpilastele.”

Moodul	Aruanne	Õpetaja
Sissejuhatus mööblirestauraatori eriala õpingutesse	x	Margus Sildre
Puidu lõiketöötlemine	x	Margus Sildre
Puitmööbli restaureerimine	x	Margus Sildre

Materjalide juurdelõikus ja õmblemine	x	Vesse Jämsä
Mööbli polstri restaureerimine	x	Eha Vacht
Karjääriplaneerimise ja ettevõtluse alused	x	
Intarsia koostamine	x	Margus Sildre
Puidulõigete valmistamine ja parandamine	x	Margus Sildre
Õppepraktika	x	Margus Sildre, Tallinna Ehituskooli õpetaja; Mart Verevmägi, Restaureerimis- ja digiteerimiskeskus Kanut; Eha Vacht, ettevõtja ; Jaak Tammearu Artbrothers OÜ
Eneseanalüüs	x	

Renoveerimise head tavad

1. Suhtu esemesse respektiga ja hinda eseme väärtusi.
2. Ole tellijaga dialoogis.
3. Tunne oma võimeid ja ära võta endale töid, milleks sul pole võimeid ja vahendeid.
4. Minimaalne sekkumine : tee võimalikult vähe ja kõrge kvaliteediga (võimalikult hästi).
5. Stabiilsus: midagi vajalikku ei tohi jätta tegemata, sest esemeid reeglina hakatakse kasutama.
6. Hävinud detailid taasta ainult küllaldase informatsiooni või säilinud näidiste korral.
7. Algsed osad säilitada maksimaalselt, kuid kõdumaterjal tuleb asendada.

8. Kasuta kvaliteetseid ja kontrollitud materjale.

9. Austa eseme loomulikku vananemist – „aja paatina”.

10. Renoveerimist pole vaja teha märkamatuks: 6 jala ja 6 tolli reegel - esemed peavad 6 jala kauguselt nägema välja laitmatud, kuid 6 tolli pealt võivad tehtud parandused olla ekspertidele nähtavad.

11. Säilita renoveeritavast esemest kogu informatsioon (dokumenteeri taastamisprotsess).

12. Jätka pidevalt enesetäiendamist.

13. Ära varja oma töövõtteid ja meetodeid, konsulteeri oma ala teiste spetsialistidega.

Mööbli restaureerimine, puidu käsitöötlemise tehnoloogia ja viimistlemine restauraatoritele. (V.Kõrbe, E. Piisang 2015:8-9; 31) SA Innove õppematerjal <http://www.digar.ee/id/nlib-digar:255757>

Õppematerjalid – puidutööd, õmblemine ja polsterdamine

Rööptapp	 - Tapi asukohtade väljaarvutamine, mõõtmine ja toorikutele märkimine - Tooriku kinnitamine pitskruviga tislripinki ohutuks töötlemiseks - Tapi külgede saagimine ja tapipõhjade välja peiteldamine	Töövahendid: männipuit, harilik pliiats, nurgik, tapisaag, peitel, kummivasar, tisleri tööpink	Kogemus: rööptapi valmistamine andis kogemuse, et täpsus on tisleri tööde teostamisel tähtis ning teadmised millised on õiged ja ohutud saagimisvõtted
----------	--	---	--

Kalasabatapp	 - Tapi asukohtade väljaarvutamine, mõõtmine ja toorikutele märkimine - Tooriku kinnitamine pitskruviga tislripinki ohutuks töötlemiseks - Tapi külgede saagimine ja tapipõhjade välja peiteldamine.	Töövahendid: kasepuit, harilik pliiats, kustukumm, nurgik, tapisaag, peitel, kummivasar, pitskruvid, tisleri tööpink	Kogemus: kalasabatapi valmistamine on täpsust nõudev. Kalasabatapp hoiab hästi koos, kasutatakse sahtlite valmistamisel
Nelja erineva tappseotisega raam		Töövahendid: männipuit, harilik pliiats, nurgik, tapisaag, erineva laiusega peitlid, kummivasar, pitskrugi, tisleri tööpink	Kogemus: oluline on täpselt märkida, mõõta, saagida ja peiteldada
Nelja erineva tappseotisega raam	 Nelja erineva	Teostatud tapid: mitteläbiv poolpeittapp, ühe keelega harktapp, läbiv kalasabalukk, läbiv rööplukk	Kogemus: harjutus andis hea ülevaate oma mõõtmis ja saagimis oskustest

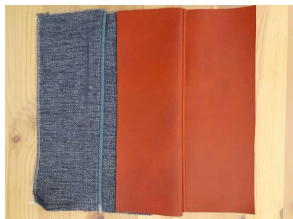
	tappseotisega raamharjutuse juures oli vaja neli raami detaili täisnurga all kokku ühendada		
--	---	--	--

Puidulõigete valmistamine

Tuudori roos		Töövahendid: kirsipuit, puiduliim PVA-3, paberšabloon, vineerist lõikealus, ajalehepaber, elektriline vineerisaag, erinevad lõikepeitlid, lihvpaber, harilik pliiats	Kogemus: peiteldades tuleb tähelepanu pöörata puidusüü suunale, kasutada õiget lõikenurka ning peiteldada ettevaatlikult, sest tegemist on väikeste lõikepindadega, mis võivad puruneda. Puidulõige õpetas peitliga paremini ringi käima
Graveering	 Töödeldud kuuma šellakiga	Töövahendid: peene teraga nuga, kuum šellak, tinutuskolb	Kogemus: töö vajab käelist osavust ja täpsust
Õisik etappidena		Töövahendid: kasepuu, puiduliim PVA-3, paberšabloon, vineerist lõikealus, ajalehepaber, elektriline vineerisaag, erinevad lõikepeitlid,	Kogemus: peiteldades tuleb tähelepanu pöörata puidusüü suunale, kasutada õiget lõikenurka ning peiteldada ettevaatlikult, sest tegemist on väikeste

		lihvpaber, harilik pliiats	lõikepindadega, mis võivad puruneda
			
Ažuurne puidulõige		Töövahendid: lehtpuu, puiduliim PVA-3, paberšabloon, harilik pliiats, pastakas, puurpink puidupuuriga, elektriline vineerisaag, erinevad lõikepeitlid, -noad, lihvpaber	Kogemus: puurmasinaga puurimine ja vineerisaaga saagimine nõudis palju täpsust ja aega. Peiteldama ja noaga lõikama peab ettevaatlikult, et vältida vigastusi ja tööd mitte rikkuda

Õmblustööd ja polsterdamine

Tepingud: kahepoolne teping		Töövahendid: õmblusmasin Mauser 2545; käärid, niit. Materjal: nahk, mööbliriie, kunstnahk	Kogemus: sain õmblemise algkogemused
Tepingud: ühepoolne teping		Töövahendid: õmblusmasin Mauser 2545; käärid, niit. Materjal: nahk, mööbliriie, kunstnahk	
Lukud: peidetud lukk ja lahtine lukk		Töövahendid: õmblusmasin Mauser 2545; käärid, niit. Materjal: nahk, mööbliriie, kunstnahk	
Keedri õmblus		Töövahendid: õmblusmasin Mauser 2545; käärid, niit. Materjal: nahk, mööbliriie, kunstnahk	
Tumba õmblemine	 Tulemus	Töövahendid: õmblusmasin Mauser 2545; käärid, niit, jõupaber, papp, pliats, mõõdulint, joonlaud Materjal: mööbliriie	Kogemus: tumbale uue katteride panemine oli hea võimalus harjutada õmblemist. Ümmarguse tumba katte õmblemisel oli vaja kasutada mitmeid nippe, et küljedetail ja põhjaks olev ring kokku õmmelda

	 Enne restaureerimist Tumba mõõtmade järgi lõike tegemine ja tumba katte õmblemine. Lõige tuli võtta tumba järgi + arvestada õmblusvarudega. Õmblusvaru jäetakse tavaliselt 1 cm	
Kõvapolster	 Töövahendid: vineerplaat, jäme kotiriie, tamsa (võrguniit), merihein, mahuline vatt, mitkal, kunstnahk, kõvernõel, klambripüstol, nõöpnõelad, käärid	Kogemus: see oli minu esimene polstri töö. Oli huvitav uus kogemus

Uusrokokoo tool

Juhendaja Margus Sildre, Eha Vacht

Teostus: Kalle Pällo

Rühm PS27

Nimetus	Uusrokokoo tool
Dateering	20.saj algus
Päritolu	Rootsi
Materjal	Euroopa pähkel, kask pähkli spooniga, poolpehme polster
Viimistlus	Lakk
Tehnika	
Mõõtmed	Kõrgus 910mm, laius 450mm, sügavus 410mm
Omanik	Kalle Pällo
Juhendaja	Margus Sildre, Eha Vacht
Teostaja	Kalle Pällo
Tööde algus	28.11.2019
Tööde lõpp	06.03.2020

Eseme kirjeldus

Tool on saadud Mööbliaidast ja Eestisse jõudnud Rootsist.

Toolil jalad ja seljatugi on valmistatud Euroopa pähkli puidust, tooli istmeraam on kasest ning kaetud pähklivärvi spooniga. Toolil on poolpehme istmepolsterdus. Tooli seljatoel on puidulõige.

Eseme seisukorra kirjeldus

Toolil esimene parempoolne jalaots on murdunud ning jalal on sügav täke. Jalgadel ja leenil viimistlus kulunud. Sarja ja leeni siduvad tapid logisevad. Sarja eespool sisemisel poolel puit lõhestunud. Istmepõhja katteriie on kulunud ning kohati ka sarja küljest lahti. Istmepolster on ära vajunud. Sadulavööd välja veninud.

Eseme edasine kasutamine

Tool läheb taaskasutusse koduses interjööris.

Restaureerimise tööülesannete planeerimine.

1. Tooli seisundi määramine, dokumenteerimine ja pildistamine
2. Leeniosa lahti võtmine ja tappide liimimine

3. Sarjal lõhestunud süü liimimine
4. Murdunud esijala taastamine
5. Esijalal tække plommimine
6. Vana polstri eemaldamine
7. Tooliraami viimistlemine
8. Vana polstri pesemine
9. Uute sadulavööde kinnitamine
10. Polstriklotside valmistamine ja paigaldamine
11. Vana polstri kinnitamine sadulavööde külge
12. Polstri padjale täitematerjali lisamine (merihein=) ja katmine tiheda džuuutriidega
13. Polstri läbi õmblemine ja kinnitamine tooli sarjale
14. Kandi õmblemine ja tihiniidid
15. Hobujõhvi ja mahulise vati paigaldamine
16. Tooli põhja katmine mitkaliga
17. Katterioide mõõtmine ja paigaldamine
18. Ilupaela paigaldamine (liimimine) polstri servale

Kasutatud materjalid ja töövahendid

Tapi saag, harilik pliiats, lint saag, erinevad puidupeitlid, akutrell, metallipuur 6mm, koormarihm, lihvpaber, Sellak pulk ja lakk, kontaktliim, klambripüstol, prüül, topeltpits, kõver nõel, käärid, puiduliim Titebond.

Tööde teostamine

Restaureerimistööd teostatud vastavalt tööülesannete plaanile.

Tooli esialgne seisund

Istmepõhja katterie on kulunud ning kohati ka sarja küljest lahti

Tooli esimene parempoolne jalaots on murdunud

Sarja eespool sisemisel poolel puit lõhestunud

Sarja ja leeni siduvad tapid logisevad

Leeniosa lahti võtmine

Tapipesade puhastamine
vanast liimist

Tappide liimimine

Murdunud esijala
taastamine. Šablooni järgi
jalaotsa valmistamine

Toorik

Jalaotsa liimimine

Liimitud jalaots

Läbiva augu
puuriminekeermelati tarbeks

6mm keermelati
paigaldamine

Esijalal täkke plommimine

Esijalal täkke plommimine

Sarja puidulõhe liimimine

Plommitud täke esijalal

Tooliraami viimistlemine
Šellak lakiga

Toolli jala viimistlemine šellak
lakiga

Polstri klotside paigaldamine

Uute sadulavööde
kinnitamine

Vana polstri kinnitamine
sadulavööde külge

Polstri padjale täitematerjali
lisamine (merihein) ja
katmine tiheda džuutriidiga

Polstri läbi õmblemine

Polstri kinnitamine tooli sarjale. Kandi õmblemine

Tihiniidid

Hobujõhvi paigaldamine

Mahulise vati paigaldamine

Tool põhja katmine mitkaliga

Uue katteriide paigaldamine

Ilupaela paigaldamine (liimimine) polstri servale

Lõpptulemus

Rokokoo tooli väärtuste tabel Barbara Appelbaumi järgi

	Minuni jõudes	Restaureeritud ese
Kunstiväärtus	x	x
Esteetiline väärtus	-	x
Ajalooline väärtus	x	x
Kasutusväärtus	-	x
Uurimuslik väärtus	-	-
Hariduslik väärtus	-	x
Vanuseväärtus	x	x
Uuese väärtus	-	-
Sentimentaalne väärtus	-	-
Assotsiatiivne väärtus	-	-
Rahaline väärtus	-	x
Ühismäluline väärtus	-	-
Rariteetsuse väärtus	-	-

Kiiktool

Juhendaja Margus Sildre

Teostus: Kalle Pällo

Rühm PS27

Nimetus	Kiiktool (Soome)
Dateering	20.saj keskpaik (50-ndad)
Ajastustiil	
Materjal	Mänd
Viimistlus	Värv
Tehnika	
Mõõtmed	Kõrgus 1040mm, istme kõrgus eest 470mm, istme sügavus 520mm, käetoe kõrgus istmest 370mm, istme laius eest 485mm, istme laius tagant 415mm, kiigede pikkus 1190mm
Omanik	Karusaare Mahetalu perenaine
Juhendaja	Margus Sildre
Teostaja	Kalle Pällo
Tööde algus	11.09.2020
Tööde lõpp	13.11.2020

Eseme kirjeldus

Kiiktool on pärit Lääne-Virumaalt Karusaare Mahetalust ning toodud sinna Soomest. Kiiktool on valmistatud männipuidust ning viimistletud helehalli värviga. Jala- ja käetoe pulgad on treititud toe pealsed on lainelised. Seljatugi koosneb kahest ümarast lookas puitdetailist ja kuuest vahepulgast, neid ühendav seljatoe kaar on figuurne.

Eseme seisukorra kirjeldus

Kiiktooli vasakpoolne leenitugi oli murdunud. Üks kuuest seljatoe pulgast oli murdunud, ülejäänud liimist lahti. Käetugi liimist lahti. Tagumised jalad kiige laudadest lahti. Käetugedel ja istme põhjal värv kulunud. Kiigelaudade esipoolsed otsad kulunud ning puidul killud väljas.

Eseme edasine kasutamine

Tool läheb taaskasutusse koduses interjööris

Restaureerimise tööülesannete planeerimine.

1. Kiiktooli esmase seisukorra määramine ja pildistamine

2. Lahtiste detailide eemaldamine ja nummerdamine
3. Kiiktooli puhastamine
4. Murdunud seljatoe detailidele aukude puurimine metallist keermeleiti tarvis
5. Seljatoe pulga pesade ja pulkadel otste puhastamine vanast liimist
6. Pulgapesade puhastamine vanast liimist istme põhjal ja seljatoe kaarel
7. Tagumiste jalgade fikseerimine puidutüüblitega ja liimimine
8. Seljatoe kokku liimimine ja metallist keermelatiga murdunud seljatoe osa ühendamise
9. Kiigelaua otste ja seljatoe liite kohtade pahteldamine
10. Kiiktooli lihvimine
11. Pahteldatud kohtade värvimine kruntvärviga
12. Kiiktooli värvimine kolmekordse värvikihiga
13. Kiiktooli viimistlemine vahaga

Kasutatud töövahendid ja materjalid

Pesuvahend Viva Color „Special Clean”, pesu käsn, atsetooni aluseline pahtel CascoPlastiskt trältre. Toonitud linaõlivärv Allback, lihvpaber nr 380, metallipuur 6mm, akutrell, metallistkeermelatt 6mm, mööblivaha Autentico, puiduliim Titebond.

Tööde teostamine

Restaureerimistööd teostatud vastavalt tööülesannete plaanile.

 Esiolgne seisund	 Esiolgne seisund	 Murdunud seljatoe osa koos käetoega
---	---	--

Seljatoe pulk oli murdunud

Kiigelaudade esipoolsed otsad kulunud ning puidul killud väljas

Kiigelaudade otstel puidul killud väljas

Ettevalmistustööd. Detailide nummerdamine

Ettevalmistustööd. Otste puhastamine vanast liimist

Liimist lahtine tagajalg

Peale puhastamist lahtisest värvist

Peale puhastamist lahtisest värvist

Murdunud seljatoe detailile augu puurimine

Keermelati paigaldamine

Kiigelaua otste pahteldamine

Tagumiste jalgade liimimine
ja toestamine puittüüblitega

Tagumiste jalgade liimimine
ja toestamine puittüüblitega

Seljatoe murdekoha
pahteldus peale liimimist

Seljatoe murdekoha
pahteldus peale liimimist

Lihvimistööd

Ettevalmistused värvimiseks

Kasutatud materjalid

Toolsi värvimine

Toolsi värvimine

Toolsi värvimine

Toolsi vahatamine

Kasutatud materjalid2

Lõpptulemus

Kiiktoolsi väärtuste tabel Barbara Appelbaumi järgi

	Minuni jõudes	Restaureeritud ese
Kunstiväärtus	x	x
Esteetiline väärtus	-	x
Ajalooline väärtus	-	-
Kasutusväärtus	-	x
Uurimuslik väärtus	-	-

Hariduslik väärtus	-	-
Vanuseväärtus	-	-
Uuese väärtus	-	-
Sentimentaalne väärtus	-	-
Assotsiatiivne väärtus	-	-
Rahaline väärtus	-	x
Ühismäluline väärtus	-	-
Rariteetsuse väärtus	-	-

Puhvetkapp

Juhendaja Margus Sildre

Teostus: Kalle Pällo

Rühm PS27

Nimetus	Puhvetkapp
Dateering	20.saj algus
Valmistaja	Küla tisler
Materjal	Mänd
Viimistlus	Alumisel kapil esialgne viimistlus aaderdus
Tehnika	Käsitöö
Mõõtmed	Kõrgus 780mm, laius 855mm, sügavus 435mm
Omanik	Kette Allmäe
Juhendaja	Margus Sildre
Teostaja	Kalle Pällo
Tööde algus	02.06.2021
Tööde lõpp	Töö on lõpetamata

Eseme kirjeldus

Kapp on pärit Lääne-Virumaalt, Tamsalu vallast, Kaeva külast. Kapi omanik oli Jaan Allmäe, kes oli Sääse mõisas sepp. Kapi praegune omanik on Kette Allmäe, kes on kapi saanud pärandina vanaisalt.

Kapp on valmistatud männipuidust ning koosneb kahest osast. Ülemine osa on kahe klaasitud uksega, raamistik on jagatud kolme sektorisse, ülemine ja alumine osa veel kaheks. Alumine kapp on kahe uksega. Kapp on viimistletud värviga.

Kapi ülemine ja alumine osa ei ole tõenäoliselt algselt olnud komplektis, kuna on märgatavad erinevused konstruktsiooni ja teostuse osas.

Eseme seisukorra kirjeldus

Kapp oli üsna kehvast seisukorras. Alumine kapiosa on kahjustatud puidukahjurite ja näriliste poolt. Tagumise vasakpoolse seinapaneelil ja põhjalaua al on suured rotiaugud, mis olid lauajuppidega paigutatud. Kapil puudub tagumine vasak jalg. Põhjalaua tapid on pehkinud ning puidukahjurite poolt rikutud. Fassaadi ülemise iluliistu vasakus serva murdunud tükk puudub, alumine iluliist praktiliselt puudub, säilinud on vaid väike osa, mis on tugevasti kahjustunud. Vasakpoolsel uksest poolt, lukukeele pesa juurest raamil tükk väljas.

Parempoolsel uksele puudub serva katteliist. Murdunud on parempoolse ukse paneeli hoidev liist. Puudub kapi vaheriil.

Koolitöö käigus on plaanis restaureerida vaid kapi alumine osa.

Eseme edasine kasutamine

Kapp läheb taaskasutusse koduses interjööris.

Restaureerimise tööülesannete planeerimine.

1. Kapi seisundi määramine ja dateerimine
2. Kapi pildistamine algsel kujul
3. Värvieemaldamine
4. Kapi osadeks lahti võtmine
5. Metallist detailide puhastamine (hinged, kruvid, lukk)
6. Puidu parandused
7. Puudu olevate detailide taastamine
8. Kapi kokkupanek
9. Kapi viimistlemine

Kasutatud materjalid ja töövahendid

Pesuvahend VivaColor Special Clean, pesu käsn, värvieemaldaja „PureMax“, tehniline piiritus, vanuti, puiduliim Titebond, erinevad peitlid, harilik pliiats, nurgik, pitskruvid, lihvpaber, viilid, erinevad metallpuurid, mõõdulint, kaapelehed, käsihöövel, akutrell, elektriline lihvmasin, järkamissaag, lintsaag, paksusmasin, hõövelpink, lintlihvimpink.

Tööde teostamine

Õppetööde käigus oli planeeritud restaureerida kapi alumine osa. Restaureerimistööd on veel pooleli. Kapi alumisest osa põhikonstruktsioonist on restaureeritud ca 90%.

Kapi esialgne seisund.
Ülemine osa

Kapi esialgne seisund.
Alumine osa

Kapi esialgne seisund.
Alumine osa

Kapi esialgne seisund.
Alumine osa

Kapi esialgne seisund.
Alumine osa

Kapi esialgne seisund.
Alumise osa lukk

Kapi esialgne seisund.
Alumise osa lukk

Kapi metall detailid

Kapi metall detailid

Kapi alumise osa näriliste kahjustused

Kapi parempoolne uks, millel on hästi näha esialgne viimistlus (aaderdus)

Kapi vasakpoolne uks

Kapi vasakpoolne uks. Luku keelepessa (tükk murdunud)

Kapi tagumine külg ja puuduolev jalg

Eemaldatud tagumise seina paneelid

Kapp eestpoolt vaade usteta

Kapi vasakpoolne külg

Kapi pealtvaade

Vaade kapi põhja alt
kahjustustega

Vana värvi eemaldamine
kapilt

Vana värvi eemaldamine
kapilt

Kapi pealtvaade (puhastatud
pinnaga)

Kapi külgvaade (puhastatud
pinnaga)

Kapi tagant vaade
(puhastatud pinnaga)

Kapi eestvaade (puhastatud
pinnaga)

Tagumised paneelid peale
pesemist

Kapi eestvaade (puhastatud
pinnaga)

Tagaseina vaheposti
parandus panusega

Tagaseina paneelid enne
parandusi

Kahjustunud osa välja
lõikamine

Kahjustunud osa välja
lõikamine tagaseina postil

Tagaseina paneeli panuse
liimimine

Tagaseina posti panuse
liimimine

Tagaseina paneeli panuse
liimimine

Vasakpoolse ukse keelepese
kahjustused

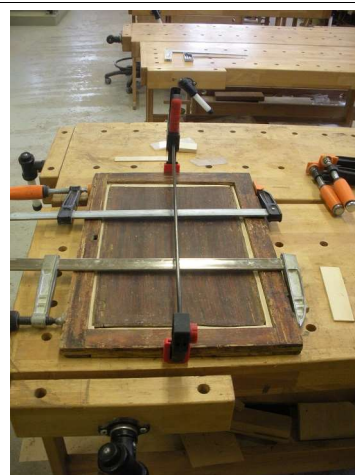
Panuse valmistamine
vasakpoolsele uksele

Tagaseina paneeli panuse
liimimine

Parempoolne ukseraam enne
liimimist

Parempoolse ukseraami
liimimine

Ukseraamile panuste
lisamine

Külgliseinte ja plaadi
parandused panustega

Tagaseina paneelidele tehtud
parandused

Ettevalmistus kapi kokku
monteerimiseks

Ettevalmistus kapi kokku
monteerimiseks

Ettevalmistus kapi kokku
monteerimiseks

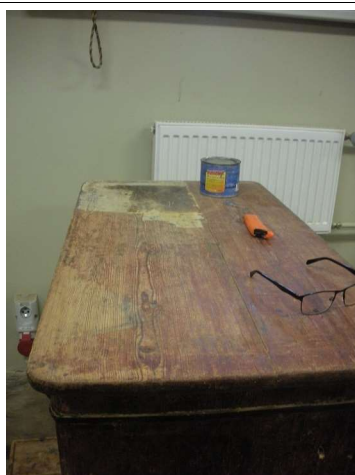
Ettevalmistus kapi kokku
monteerimiseks

Ettevalmistus kapi kokku
monteerimiseks

Ettevalmistus kapi kokku
monteerimiseks

Kasutatud materjal Pure Max
värvi eemaldi

Läbiv auk kapi seinas peale
värvi eemaldamist

Kapil tapipesaservade
panustega parandamine

Uue põhjalaua tappide
valmistamine

Uue põhjalaua tappide
valmistamine

Uue põhjalaua sobitamine

Kapi kokku liimimine

Kapi kokku liimimine

Puhvetkapi väärtuste tabel Barbara Appelbaumi järgi

	Minuni jõudes	Restaureeritud ese
Kunstiväärtus	-	-
Esteetiline väärtus	-	-
Ajalooline väärtus	x	x
Kasutusväärtus	-	x
Uurimuslik väärtus	x	x
Hariduslik väärtus	x	x
Vanuseväärtus	x	x
Uuese väärtus	-	-
Sentimentaalne väärtus	x	x
Assotsiatiivne väärtus	-	-
Rahaline väärtus	-	-
Ühismäluline väärtus	x	x
Rariteetsuse väärtus	-	-

Funk stiilis tugitool

Juhendaja: Eha Vacht

Teostus: Kalle Pällo

Rühm PS27

Nimetus	Tugitool
Dateering	20.saj algus
Ajastustiil	Funkstiil
Materjal	Kangas, vedrupolster, mänd
Viimistlus	Mööblikangas, jalad spoonitud
Tehnika	Kõvakandiga vedrupolster
Mõõtmed	Kõrgus maast 850mm, laius 960mm, sügavus 1050mm, põhja istumiskõrgus 380mm ja sügavus 690mm
Omanik	Eha Vacht
Juhendaja	Eha Vacht
Teostaja	Kalle Pällo
Tööde algus	Jaanuar 2021
Tööde lõpp	Mai 2022

Eseme kirjeldus

Kõvakandiga vedrupolster, üleni polsterdatud pehme Funk stiilis tugitool. Tugitooli seljatoel on „kõrvad“, käetoed on ümarad. Käetoe otsplaadid on kaetud kangaga. Tugitoolil on esijalad treitud saarepuust ja seest õõnsad, kus varem paiknesid rattad. Tagumised jalad on spooniga kaetud. Tugitoolil on eelnevalt juba katet vahetatud ja muudetud vormingut. Istmepolstri ja käetoe otsaplaatide katteriidele on lisatud keeder. Kattematerjaliks oli roosa samet.

Eseme seisukorra kirjeldus

Tugitooli restaureerimist oli alustatud tooli omaniku poolt. Tugitoolil puudus kattematerjal, istme põhjal puudus täitematerjal ja vedrud. Tooli raam oli tugev ning parandamist ei vajanud. Vasakul tagumisel jalal spooni kahjustused. Tooli käetugedel, seljatoel ja külje „kõrvade“ oli täitematerjal ja vahekangad eemaldamata.

Eseme edasine kasutamine

Tool läheb taaskasutusse koduses interjööris mugavaks ristsõnade lahendamiseks.

Restaureerimise tööülesannete planeerimine.

1. Vanade vahekangaste eemaldamine seljatoelt ja käetugedelt ning põhjakanga eemaldamine istme põhjalt
2. Seljatoe ja käetoet vedrude puhastamine roostest ja töötlemine korrosiooni tõkkega (Kurrutiga)
3. Istme põhjale sadulavööde paigaldamine
4. Vedrude sidumine sadulavöö külge (4*5 tk)
5. Vedrude sidumine istme põhjal, seljatoel ja käetugedel
6. Kontuurtraadi sidumine istme põhjal, seljatoel ja käetugedel
7. Vedrude katmine tugeva kotiriidega
8. Vedrude õmblemine kotiriide külge (iga vedru kolmest kohast)
9. Abinaelte kinnitamine põhjaraami külge
10. Tihiniitide tegemine istme põhjale
11. Heina panemine põhjale istme põhjal
12. Polstri läbi õmblemine istme põhjal
13. Põhjale kandi õmblemine
14. Pikeering ja mahulise vati paigaldus
15. Istme eesnurkade kandi õmblemine
16. Istme põhja katmine mitkaliga
17. Pealiskanga mõõtmise, välja lõikamine ja keedri õmblemine
18. Seljatoe tagusele lisa sadulavööde paigaldamine
19. Vedrude õmblemine sadulavöö külge
20. Vedrude üle sidumine
21. Vedrude peale jämeda kotiriide paigaldus
22. Vedrude õmblemine kotiriide külge ja tihiniitide tegemine
23. Seljatoe heina panemine ja abinaelte ning vahekanga paigaldamine
24. Polstri läbi õmblemine
25. Seljatoe kõrvadele lisatäite ja uue kotiriide paigaldamine
26. „Kõrvadele“ mahulise vati paigaldamine
27. Käetugedelt vana täidise eemaldamine
28. Käetugede vedrude üle sidumine
29. Kontuurtraadi sidumine käetugedel
30. Tihiniitide õmblemine ja käetugede heinaga täimine
31. Peenekoelise kotiriide paigaldamine käetugedele
32. Käetoepäälise jäigastamine servaõmblustega
33. Sisekülje esiserva katteriide õmblemine polsteräärise külge
34. Põhikihi täitematerjali tihiniitide õmblemine käetoet siseküljel ning täitmine heinaga
35. Käetugede katmine vati ja mitkaliga
36. Käetoet otsaplaatidelt vana polstri ja keedri eemaldamine
37. Käetoet otsaplaatidele uue kang klammerdamine

38. Keedri õmblemine ja klammerdamine
39. Istme põhja katmine katteriidega
40. Nööpide valmistamine (5 tk)
41. Seljatoe katmine katteriidega
42. Nööpide paigaldus seljatoele
43. Seljatoe „kõrvade“ katmine katteriidega
44. Käetugede katmine katteriidega
45. Käetugede väliskülgede ja seljatoe tagumise papi lõikamine ja paigaldamine
46. Välisküljele vatiini paigaldamine
47. Seljatoe „kõrvade“ välimise poole katmine katteriidega
48. Käetugede väliskülgedele katteriide paigaldamine
49. Seljatoel tagumisele poolele katteriide paigaldamine
50. Käetoe otsaplaatide paigaldamine
51. Spooni parandamine tooli vasakpoolsel tagumisel jalal
52. Spooniparanduste toonimine ja tooli jalgade lakkimine

Kasutatud materjalid ja töövahendid

Naelavinn, klambrieemaldaja, puusepa vasar, mõõdulint, suruõhu klambripüstol, joonlaud, kriit, marker, kõver nõel, topeltpits, prüül, nööpnõelad, käärid, sadulavöö, polstri naelad, polstri vedrud, džuuat kangas, merihein, sidumisnöö, võrguniit, mahuline vatt, mitkal, papp, mahuline vatiin, polstri kangas. Pealisriiet kulus 5,5 m, ei teinud varjatud kohtadesse õmblusi kehvema riidega.

Tööde teostamine

Restaureerimistööd teostatud vastavalt tööülesannete plaanile.

Eseme seisukord praeguse omanikuni jõudes enne restaureerimise alustamist

Esiolgne seisund

Esiolgne seisund pealtvaade

Esiolgne seisund

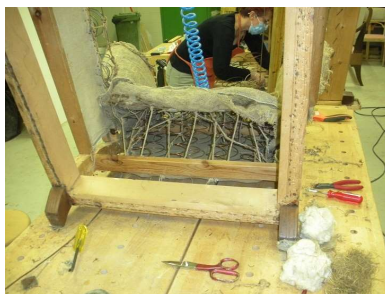
Esiolgne seisund külgsaade

Käetoa vana täitekihi eemaldamine

Esiolgne seisund altvaade

Vana kanga eemaldamine istme põhjalt

Istmepõhjale sadulavööde paigaldamine

Vedrude asendi määramine

Vedrude sidumine istme
põhjal, sadulavöö külge

Vedrude sidumine istme
põhjal, sadulavöö külge (4*5
tk)

Vedrude sidumine istme
põhjal, sadulavöö külge

Seljatoe vedrude esialgne
seisund

Käetoe vedrude esialgne
seisund

Vedrude sidumine

Vedrude sidumine

Kontuurtraadi paigaldamine

Seotud vedrud

Vana katte eemaldamine

Esialgne seisund seljatoel

Vana katte eemaldamine

Istme põhja
vedrupaigaldamise tööde
lõpetamine

Istme põhja
vedrupaigaldamise tööde
lõpetamine

Seljatoe vedrude sidumine

Seotud seljatoe vedrud

Vedrude õmblemine kotiriide
külge

Istmetoe kõrvad vana täidis

Uue kanga paigaldamine
istmetoe kõrvadele

Seljatoele lisa sadularihmade
paigaldamine

Džuudi paigaldamine seljatoe
vedrudele

Pikeeringu paigaldus

Polstri läbi õmblemine istme
põhjal ja seljatoel

Pikeering ja mahulise vati
paigaldus

Pikeering ja mahulise vati
paigaldus

Istme põhja katmine
mitkaliga

Seljatoe pikeering

Seljatoe katmine mitkaliga

Käetugede pikeering

Käetugede katmine mahulise vatiga

Käetugede ja seljatoe kõrvade katmine mitkaliga

Vaade küljelt

Seljatoe tagune

Käetugede otsaplaadid esialgne seisund

Põhja, seljatoe ja seljatoe kõrvade katmine kangaga

Põhja, seljatoe ja seljatoe
kõrvade katmine kangaga

Põhja, seljatoe ja seljatoe
kõrvade katmine kangaga

Põhja, seljatoe ja seljatoe
kõrvade katmine kangaga

Käetugede katmine kangaga

Käetugede katmine kangaga

Käetugede katmine kangaga

Eestvaade

Külgvaade

Külgvaade

Nööpide paigaldamine

Nööpide paigaldamine

Kangaga kaetud käetugede
otsaplaadid

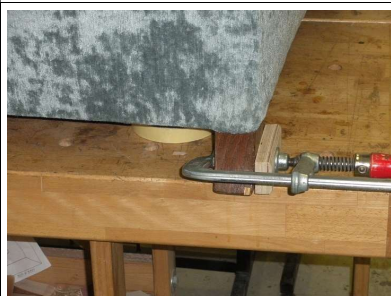
Papi ja mahulise vatiini
paigaldamine

Papi ja mahulise vatiini
paigaldamine

Mahulise vatiini paigaldamine

Spooni parandamine tooli
vasakpoolsel tagumisel jalal

Käetoe otsapaneelide
liimimine

Esijalg

Esialgne seisund spooni defekt

Toolli põhja vaade

Kanga paigaldamine külgedele ja seljatoele

Seljatoe tagumisele poolele katteriide paigaldamine

Lõpetatud töö

Funk stiilis tugitooli väärtuste tabel Barbara Appelbaumi järgi

	Minuni jõudes	Restaureeritud ese
Kunstiväärtus	-	x
Esteetiline väärtus	-	x
Ajalooline väärtus	x	x
Kasutusväärtus	-	x
Uurimuslik väärtus	x	x
Hariduslik väärtus	x	x
Vanuseväärtus	x	x
Uuese väärtus	-	-

Sentimentaalne väärtus	-	-
Assotsiatiivne väärtus	-	-
Rahaline väärtus	-	x
Ühismäluline väärtus	-	-
Rariteetsuse väärtus	-	-

Praktika

Esimese aasta praktika toimus „Artbrothers OÜ-s“, praktikajuhendajaks oli Jaak Tammearu. Praktika põhitegevuseks oli uste ja aknalengide puhastamine vanast värvist, naelte eemaldamine, plommimine ning uuesti värvimine. Praktika toimus Tallinnas, Tatari tänaval, silmapaistva Jungent stiilis arhitektuuriga elamus.

Teise aasta praktika toimus Konserveerimis- ja dikiteerimiskeskuses Kanut. Juhendajateks olid Mart Veremägi ja Viljar Talimaa. Praktika käigus sai tehtud erinevaid töid, mis andsid suurepärase võimaluse kogemuste saamiseks nii puiduparanduste osas kui ka viimistlustöödel. Kanuti kollektiiv on väga sõbralik ja abivalmis ning vastutulelik. Alati oldi valmis pikalt ja põhjalikult lahti seletama kõiki küsimusi materjalide ja tehniliste teostuste kohta. Praktika Kanutis laiendas tunduvalt minu silmaringi restaureerimise alal, aga õppida on veel küllaga.

Eneseanalüüs

Huvi antiiksete esemete vastu pärineb juba minu lapsepõlvest. 2019 aastal külastasin Tallinna Ehituskooli lahtiste uste päeva, et tutvuda kooli erinevate õpivõimalustega. Kuna nii puutöö, kui ka antiikesemete vastu huvi oli ammune ning kooli külastades jäin pikemalt vestlema antiikmööbli restaureerimise eriala õpetajatega, siis tundsin, et see on just see eriala, mis mulle huvi pakub ning mis mulle sobib.

Kooli alustades olid mul vaid elementaarsed teadmised puidutööst. Olen pikka aega töötanud ehitusvaldkonnas ja osade tööriistadega tuttav, aga otseselt tiseritööga ma ei olnud varem kokku puutunud. Mööbli stiilidest ei teadnud ma varasemalt suurt midagi ning viimistlemine ja polsterdamine oli mulle täiesti uus teema.

Paraku kooli esimestel aastatel takistas õpinguid ja praktikat Covid viiruse levik ning seetõttu otsustasin lõpetada kolmandal aastal, et saada maksimaalne praktiline kogemus.

Ennast iseloomustaksin ma nii, et mul on küll tahet, püsivust ja kannatlikkust, kuid minu töötempo on aeglane.

Peale kolme aastat kooli ja praktikakogemust on mu oskused ja silmaring tunduvalt laienenud nii praktilises osas kui ka teoorias. Puidutöös sain kooliaastatel tugeva praktika. Edaspidi soovin end täiendada veel polsterdamise ja viimistluse tehnikates.